

Balans in armoedebeleid
Nota armoedebeleid 2010

1 januari 2010

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Ontwikkelingen tot nu toe	6
2.1	Minimabeleid 2005	6
2.2	Onderzoek SGBO	6
2.3	Wijziging per 1 januari 2008	6
2.4	Ontwikkelplan minimabeleid	6
2.5	de wijziging van de langdurigheidstoelage per 1 januari 2009	7
3	prestatieindicatoren en doelgroep	8
3.1	prestatie-indicatoren	8
3.2	Klanttevredenheidsonderzoek	8
3.3	inzicht in de doelgroep van het armoedebeleid.	8
4	Aanbevelingen en overwegingen	9
4.1	Inleiding	9
4.2	Aanbevelingen Nibud	9
4.3	Aanbeveling clientenplatform	10
4.4	behandeling commissie FBS	10
4.5	Overzicht en samenhang regelingen	11
5	Uitwerking armoedebeleid 2009	12
5.1	bijzondere bijstand	12
	Uitgangspunten bijzondere bijstand	12
	Draagkracht	13
	Drempelbedrag	13
	Vermogensvrijlating	13
5.2	laagdrempelige regelingen	13
	Deelname aan maatschappelijke activiteiten (laagdrempelige bijzondere bijstand)	13
	Duurzame gebruiksgoederen	13
	Indirecte schoolkosten	14
5.3	categoriale bijzondere bijstand	14
	Ouderen	14
	Chronisch zieken en gehandicapten	14
5.4	aanvullend beleid	15
	Langdurigheidstoelage	15
	Premies	16
	Kwijtschelding	16
	Schuldhelpverlening	17

Geregistreerd onder nummer BIVO/2010/29766

Wettelijke grondslag:

WWB

1 Inleiding

Wij bieden aan mensen met een laag inkomen ondersteuning in de vorm van kwijtschelding, bijzondere bijstand, langdurigheidstoeslag, laagdrempelige regelingen en schuldhulpverlening. De afgelopen jaren zijn diverse wijzigingen doorgevoerd in dit beleid. Uitgangspunt is dat de verschillende onderdelen van het armoedebeleid op elkaar aansluiten en een sterk systeem vormen. Het geld moet terecht komen bij de mensen die er het meest behoefte aan hebben, en als mensen meer gaan verdienen, moeten ze daar ook daadwerkelijk iets aan over houden. Dit laatste wordt ook wel het tegengaan van de armoedeval genoemd.

Begin dit jaar is door de raadscommissie gevraagd te onderzoeken hoe ons armoedebeleid ervoor staat in vergelijking met andere gemeenten, in hoeverre de onderdelen elkaar aanvullen en waar eventueel verbeteringen mogelijk zijn.

Het Nibud heeft hiervoor een uitgebreid onderzoek uitgevoerd. Los van de algemene conclusie dat Heemskerk een prima en ruimhartig minimabeleid voert, geeft het Nibud een aantal interessante conclusies en aanbevelingen. Deze worden in deze nota vertaald naar concrete beleidsvoorstellen die garanderen dat we ook de komende jaren een effectief, uitgebalanceerd en ruimhartig armoedebeleid voeren.

Behalve het onderzoek van het Nibud en de daaruit voortkomende aanbevelingen, wordt in dit armoedebeleidsplan ook aandacht besteed aan andere aanbevelingen, die zijn gedaan door de raadscommissie FBS en het cliëntenplatform.

2 Ontwikkelingen tot nu toe

Om de ontwikkelingen ten aanzien van het armoedebeleid in een iets breder kader te plaatsen wordt in dit hoofdstuk een overzicht gegeven van de ontwikkelingen sinds 2004. Dit laatste is het jaar dat de Wet werk en bijstand (WWB) in werking trad en dat had gevolgen voor de tot die tijd bestaande categoriale regelingen.

2.1 Minimabeleid 2005

Tot 2004 bestond er de mogelijkheid om categoriale bijzondere bijstand te verstrekken. Met de komst van de WWB is deze mogelijkheid beëindigd per 1 januari 2004. Alleen voor ouderen en chronisch zieken en gehandicapten bleef de mogelijkheid bestaan.

Per 1 januari 2005 is een nieuw minimabeleid ingevoerd, dat enerzijds voorzag in een categoriale tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten en ouderen en anderzijds in een drietal "laagdrempelige" regelingen. Deze drie laagdrempelige regelingen kunnen gezien worden als erfopvolgers van de oude categoriale regeling: er is een regeling voor indirecte schoolkosten, een regeling voor maatschappelijke participatie en een regeling voor duurzame gebruiksgoederen. Belangrijkste verschil met de oude categoriale regelingen is dat vanaf 2004 gevraagd wordt om een betalingsbewijs.

Het minimabeleid 2005 is destijds vergezeld van een verstrekkingengids die de exacte bedragen regelde.

Het minimabeleid van 2005 is het nu nog geldende minimabeleid.

2.2 Onderzoek SGBO

Onderzoeksbureau SGBO heeft in 2006 een onderzoek uitgevoerd naar het niet-gebruik van voorzieningen voor minima. Uit dit rapport bleek dat er sprake was van niet-gebruik van voorzieningen. Het beleid zoals dat op dat moment gold was goed (alle belangrijke voorzieningen zijn in het beleid aanwezig), echter een deel van de doelgroep werd niet bereikt.

Naar aanleiding van dit onderzoek is besloten om de informatievoorziening naar klanten te verbeteren, onder meer met een klantgerichte en leesbare folder en een geheel vernieuwde nieuwsbrief.

2.3 Wijziging per 1 januari 2008

Per 1 januari 2008 is, naar aanleiding van de begrotingsbehandeling in 2007 een spaarmogelijkheid ingevoerd voor duurzame gebruiksgoederen, is het bedrag voor maatschappelijke activiteiten voor kinderen met € 100 per kind verhoogd en is afgesproken de bedragen van de laagdrempelige bijzondere bijstand jaarlijks te verhogen met het prijsindexcijfer.

2.4 Ontwikkelplan minimabeleid

In 2008 is een art 213a onderzoek gedaan naar de doeltreffendheid van het minimabeleid. In dit rapport zijn de volgende aanbevelingen gedaan:

1. Maak met behulp van outcome indicatoren inzichtelijk wanneer het beleid succesvol is. Gebruik de landelijke informatie als ijkpunt (prestatie-indicator) voor het beoogde effect in Heemskerk.
2. Neem de indicatoren op in de nota minimabeleid en laat deze informatie terugkomen in de P&C documenten.
3. Maak de omvang en samenstelling van de doelgroep inzichtelijk. Mede op basis van deze informatie kunnen output indicatoren worden benoemd.
4. Gebruik deze input informatie voor het bepalen van het benodigde budget. Maak de indicatoren en kengetallen uniek, zodat daarin geen interpretatieverschil kan optreden. Als voorbeeld kan

genoemd worden het aantal verstrekkingen per soort instrument. Op basis van historische gegevens kan bepaald worden wat een gemiddelde verstrekking per instrument kost.

5. Gebruik deze nieuwe manier van budgetteren voor interne sturing en externe rapportage (berap) en verantwoording (jaarverslag).
6. Voer periodiek klanttevredenheidsonderzoeken om de effecten van het beleid bij de doelgroep te toetsen.

Naar aanleiding van dit onderzoek is in februari 2009 een ontwikkelplan vastgesteld door het college. Het jaar 2009 is gebruikt voor de ontwikkeling van de gevraagde prestatie-indicatoren. Deze zijn opgenomen in de begroting 2010, en maken onderdeel uit van het onderhavige beleid.

2.5 de wijziging van de langdurigheidstoeslag per 1 januari 2009

De langdurigheidstoeslag werd van 2004 tot en met 2008 in zijn geheel geregeld in de WWB. Hierdoor was het niet mogelijk hier gemeentelijk beleid op te maken. Met ingang van 2009 is deze mogelijkheid er wel, waarbij door de raad bij verordening regels vastgesteld worden.

Gekozen is om in eerste instantie geen wijziging in de langdurigheidstoeslag door te voeren, maar de verordening op te stellen conform de oude WWB-regels.

De reden hiervoor is geweest dat een wijziging van de langdurigheidstoeslag een fundamentele wijziging van het armoedebeleid zou betekenen, en dat kan niet zonder het geheel in beschouwing te nemen.

Tegelijk is daarom aangegeven dat naar de functionaliteit van het gehele armoedebeleid een onderzoek zou worden gedaan, en dat op basis daarvan –als blijkt dat dat nodig is- per 1 januari 2010 een nieuwe verordening wordt aangeboden aan de raad.

3 prestatieindicatoren en doelgroep

In deze paragraaf wordt ingegaan op de actiepunten die zijn voortgekomen uit het ontwikkelplan minimabeleid zoals genoemd in paragraaf 2.4

3.1 prestatie-indicatoren

de volgende prestatie-indicatoren zijn benoemd in de begroting 2009: (gegevens zijn aangepast aan de meest recente metingen)

- van de minimagezinnen tot 110% in Heemskerk maakt minimaal 60% gebruik van het armoedebelid (output) (bron: minimascan Stimulansz en eigen administratie)
- minimaal 750 kwijtscheldingsverzoeken gemeentelijke belastingen worden afgehandeld. (output) (bron: eigen administratie)
- 75% van de aanvragers krijgt binnen 4 weken een besluit (output) (bron: eigen administratie)
- Het bedrag dat via bijzondere bijstand wordt verstrekt per huishouden met een laag inkomen is € 126 in 2007; gemiddelde voor de gemeenteklasse 20.000-50.000 € 57 (outcome) (bron: kernkaart WWB 2007)
- Aantal ontvangers van bijzondere bijstand is 15% van het aantal inkomens met een laag inkomen, dit is in de gemeenteklasse 20.000-50.000 8%. (outcome) (bron: kernkaart WWB 2007 ¹)
- Gemiddeld bedrag per ontvanger € 835 (outcome). Dit is gemiddeld in de gemeenteklasse 20.000 tot 50.000 inwoners € 772. (bron: kernkaart WWB 2007)

3.2 Klanttevredenheidsonderzoek

In het najaar van 2009 wordt een onderzoek naar de dienstverlening en klanttevredenheid van/over het bureau Werk en Inkomen uitgevoerd. Ditzelfde onderzoek wordt bij meerdere gemeenten identiek afgenomen. Hierdoor ontstaat niet alleen inzicht in de uitvoering in Heemskerk, maar ook in hoe die zich verhoudt tot andere gemeenten.

3.3 inzicht in de doelgroep van het armoedebelid.

Het inzicht dat wij hebben in de doelgroep is niet optimaal. Dit heeft te maken met het ontbreken van een duidelijke definitie.

De doelgroep van het armoedebelid willen wij als volgt omschrijven:

Ieder huishouden van de gemeente Heemskerk met een laag inkomen. Primaire doelgroep wordt hierbij gevormd door inwoners met een inkomen tot 120% van de voor hem of haar geldende bijstandsnorm.

Inkomen lager dan % van het minimum	101% ²	105%	110%	120%
Aantal huishoudens per 1 januari 2009	725	950	1175	1600

Bovenstaande tabel gaat uit van de minimascan van Stimulansz en vormt een raming aan de hand van een aantal objectief meetbare factoren: aantal inwoners, aantal mensen met een uitkering (WW, arbeidsongeschiktheid, bijstand), en het aantal 65-plussers.

Wij hebben diverse bronnen onderzocht en zijn tot de conclusie gekomen dat de minimascan een betrouwbare bron is, en jaarlijks wordt bijgewerkt, waardoor ontwikkeling door de jaren heen zichtbaar kan worden gemaakt.

¹ Let wel: de kernkaart rekent ook hogere inkomens, tot ongeveer 150%, tot de lage inkomens. 15% is daarom een redelijk streefpercentage.

² Stimulansz hanteert hier de grens van 101%, deze komt feitelijk overeen met de groep die op 100% van het minimum zit.

4 Aanbevelingen en overwegingen

4.1 Inleiding

Vanuit een aantal verschillende invalshoeken zijn aanbevelingen en wensen kenbaar gemaakt. Het Nibud stelt in zijn minima-effectrapportage een aantal beleidswijzigingen voor, daarnaast zijn door het cliëntenplatform en de raadscommissie wijzigingen voorgesteld.

4.2 Aanbevelingen Nibud

1. het Nibud adviseert de inkomensgrens op te hogen tot 120% van het minimum, waarbij de mensen die meer dan 110% van het minimum verdienen, 50% van de normbedragen laagdrempelige bijstand ontvangen.
2. het Nibud adviseert de bedragen voor de maatschappelijke participatie en indirecte schoolkosten differentiëren naar leeftijd.

Ad 1.

Het advies van het Nibud heeft direct te maken met het terugdringen van de armoedeval. Het is nu zo dat huishoudens die meer gaan verdienen dan 110% van het minimum, er op achteruit kunnen gaan. Dit is niet in alle gevallen het geval, vooral bij echtparen met kinderen is er sprake van een teruggang van besteedbaar inkomen.

Wij onderkennen dat de uitbreiding een positief effect heeft op het terugdringen van de armoedeval.

Om die reden zijn wij een voorstander van het doorvoeren van deze maatregel.

De inkomensgrens wordt voor de laagdrempelige regelingen verhoogd van 110% naar 120%, waarbij huishoudens met een inkomen boven 110% van het minimum, 50% van de normbedragen krijgen.

Ad 2.

Het Nibud adviseert om bepaalde bedragen te differentiëren. Dit houdt in dat bijvoorbeeld voor kinderen in de middelbare schoolleeftijd een hoger bedrag voor maatschappelijke participatie wordt vergoed dan voor een peuter. Dit is rechtvaardiger omdat de vergoeding meer in de pas loopt met de feitelijke kosten. Hetzelfde geldt voor indirecte schoolkosten: oudere kinderen hebben meer schoolkosten dan jongere kinderen.

Uitgangspunten differentiëring bedragen voor kinderen:

- In de verstrekkingengids worden de bedragen verder uitgewerkt.
- met betrekking tot indirecte schoolkosten: de kinderen op het voortgezet onderwijs hebben ongeveer 2 keer zoveel uitgaven als kinderen op het basisonderwijs, dus hun vergoeding is ongeveer 2 keer zo hoog.
- met betrekking tot de maatschappelijke participatie: het bedrag voor een kind ouder dan 11 jaar is ongeveer 50% meer dan dat voor een kind van 4 tot 11 jaar en ongeveer 2 keer zo hoog als voor een kind jonger dan 4 jaar.
- De bedragen voor duurzame gebruiksgoederen worden niet gedifferentieerd.

Deze maatregel kan budgetneutraal worden doorgevoerd, doordat sommige groepen iets minder krijgen en andere groepen iets meer. Per saldo kost het dan evenveel.

De bedragen worden in de verstrekkingengids naar redelijkheid gedifferentieerd, uitgaande van bovenstaande uitgangspunten.

4.3 Aanbeveling cliëntenplatform

het cliëntenplatform adviseert om voor de maatschappelijke participatie van kinderen de referteperiode af te schaffen. Volgens het cliëntenplatform kunnen veel kinderen hierdoor niet sporten of een andere hobby uitoefenen, terwijl de gemeente dit als speerpunt heeft benoemd door het ondertekenen van het convenant "Kinderen doen mee!".

Het voorstel van het cliëntenplatform komt erop neer dat als een gezin op het minimum komt, het eerst twee jaar moet wachten alvorens recht ontstaat op laagdrempelige bijstand voor de kinderen. Wij hanteren deze referteperiode omdat mensen, op het moment dat ze in de bijstand komen, vaak nog wel reserves hebben.

Het cliëntenplatform beargumenteert dat toch vaak de kinderen er de dupe van worden, die kunnen dan niet op een sport of een andere hobby uitoefenen.

De laagdrempelige bijstand is bedoeld voor mensen die geen reservecapaciteit meer hebben. Mensen die pas kort een minimum inkomen hebben, vallen in de regel niet onder deze categorie. Bovendien moet de kans op uitstroom worden meegewogen: de ervaring leert dat veel mensen die kort op het minimum leven, snel weer een hoger inkomen verwerven, en dan is de ondersteuning niet op zijn plaats.

Tenslotte komt het maken van uitzonderingen op de referte-eis de eenduidigheid en herkenbaarheid van het beleid niet ten goede.

De referteperiode voor maatschappelijke participatie van kinderen af te schaffen.

4.4 behandeling commissie FBS

Opties tot aanpassing van de langdurigheidstoeslag

Eén van de aanleidingen voor de herbezinning op het armoedebeleid, zoals ook al geschetst in hoofdstuk 2, is de wetswijziging ten aanzien van de langdurigheidstoeslag geweest.

We hebben in de notitie "uitgangspunten armoedebeleid 2010" zes mogelijkheden voor aanpassing van de langdurigheidstoeslag bekeken. Deze notitie is besproken in de commissie FBS van oktober. Er zijn drie opties specifiek besproken:

1. de refertetermijn tot 3 jaar te verkorten.

Ook mensen die korter op het minimum zitten recht krijgen hierdoor te maken met de armoedeval, terwijl die groep in de regel de meeste kans heeft op de arbeidsmarkt. Dit is door het Nibud berekend.

2. de langdurigheidstoeslag verruimen tot 109%³ van het minimum, in combinatie met een kortere refertetermijn van 3 jaar. Dit is het voorstel dat ook ondersteund wordt door het cliëntenplatform. Zolang mensen niet meer gaan verdienen dan 110% van de bijstandsnorm, hebben ze geen armoedeval. Maar vanaf 110% wel, en de meeste mensen verdienen (na een tijdje) meer dan 110%. Ook is niet aannemelijk gemaakt dat toegevoegde groep aanwijsbare extra kosten heeft, die niet ook al door één van de laagdrempelige regelingen worden gedekt. De langdurigheidstoeslag vormt een aanvulling op de laagdrempelige regelingen voor die mensen, die langdurig moeten rondkomen van een inkomen dat op het absolute minimum ligt.

3. de langdurigheidstoeslag voor wat betreft de referteperiode (5 jaar) en de inkomensgrens (100%) niet aan passen, maar wel te differentiëren naar bedragen

Dit komt neer op een (kleine) verlaging van het bedrag voor alleenstaanden (die hebben als direct gevolg van de langdurigheidstoeslag namelijk te maken met een grotere armoedeval), en verhoging

---

³ De grens van 109% heeft er mee te maken dat hierdoor 65-plussers geen recht kunnen doen gelden op de langdurigheidstoeslag. 65-plussers hebben immers een AOW-uitkering en deze ligt hoger dan de bijstandsnorm. Omdat 65-plussers een hoger inkomen hebben, hadden en hebben zij ook geen recht op langdurigheidstoeslag.

voor gezinnen met (oudere) kinderen, die wat betreft hun besteedbaar inkomen het minst overhouden. Dit voorstel geeft de benodigde nuance waardoor de armoedeval kan worden verkleind. Er zijn geen meerkosten aan verbonden. Tegelijk met deze nota wordt aan de raad een voorstel voor een aangepaste verordening langdurigheidstoelage aangeboden.

De inkomensgrens voor de langdurigheidstoelage vast te stellen op 109% van het minimum en de referentieperiode in te korten tot drie jaar met differentiëring van de bedragen.

4.5 Overzicht en samenhang regelingen

Voor de inzichtelijkheid geven we hieronder, schematisch, een overzicht van de regelingen die we aanbieden.

Inkomen tot, % van minimum	Individuele bijzondere bijstand	Laagdrempelige bijstand	Categoriale bijstand	Langdurigheidstoelage
100%, langer dan 5 jaar	Ja	Ja	Ja	Ja
100%, korter dan 5 jaar	Ja	Ja	Ja	Nee
110%	Ja	Ja	Ja	Nee
120%	Naar draagkracht	Nee (<i>voorstel per 1-1-2010: 50%</i>)	Nee	nee
Meer dan 120%	Naar draagkracht	nee	Nee	nee

5 Uitwerking armoedebeleid 2010

Met de Wet werk en bijstand (WWB) verstrekt de gemeente een voorziening in de algemene bestaanskosten aan inwoners, die niet zelfstandig in hun levensonderhoud kunnen voorzien. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om bijzondere bijstand te verstrekken als inwoners bijzondere noodzakelijke kosten hebben, die niet uit het inkomen kunnen worden voldaan. Deze bijzondere bijstand wordt altijd op individuele basis verstrekt.

Bijzondere bijstand is echter niet de enige voorziening die inspeelt op de kwetsbare positie waarin de minima zich bevinden. Bij de vorming van het armoedebeleid is het belangrijk zicht te hebben op de verschillende onderdelen en vervolgens deze zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. In dit verband is het van belang de doelgroep goed in beeld te hebben.

Voor deze burgers wil de gemeente zoveel mogelijk aandacht besteden voor de kwaliteit van de zorg; in deze nota staan hoofdzakelijk de financiële waarborgen centraal waarmee toegang tot voorzieningen mogelijk wordt gemaakt. De inhoudelijke invulling van de diverse voorzieningen valt buiten het bestek van deze nota. De gemeente wil het niet gebruik van voorzieningen zoveel mogelijk tegengaan. Het niet-gebruik van voorzieningen komt voor een belangrijk deel voort uit onbekendheid van de mogelijkheden. Wij willen het gebruik van voorzieningen zoveel mogelijk stimuleren om bij te dragen aan de preventie en bestrijding van (stille) armoede en sociale uitsluiting.

Wij proberen door middel van voorlichting (zoals folders, de Nieuwsbrief en het Huisbezoekproject ouderen) zoveel mogelijk mensen te bereiken. Ook informatieverstrekking door de medewerkers van de gemeente die direct of indirect contact hebben met mensen die (mogelijk) tot de doelgroep behoren, is een belangrijke mogelijkheid om mensen te bereiken.

Ook trachten wij door het vereenvoudigen van formulieren en procedures de toegankelijkheid van de voorzieningen te vergroten.

5.1 bijzondere bijstand

Uitgangspunten bijzondere bijstand

Als basis van het armoedebeleid wordt uitgegaan van de bijzondere bijstand. De Wet werk en bijstand (WWB) is het sluitstuk van het sociale zekerheidsstelsel. Daarom moet altijd worden nagegaan of toereikende hulp kan worden geboden via een voorziening, die aan de WWB vooraf gaat, een zogenaamde voorliggende voorziening.

Indien iemand noodzakelijke bijzondere kosten heeft, die niet uit het norminkomen kunnen worden voldaan, kan hij/zij in aanmerking komen voor bijzondere bijstand. Ook indien de aanvrager een inkomen heeft, dat hoger is dan de voor hem/haar geldende bijstandsnorm, is er bij noodzakelijke hogere bijzondere kosten soms toch een vergoeding mogelijk.

Bij het uitwerken van de bijzondere bijstand worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Alleen voor noodzakelijke kosten
- in principe alleen mogelijk bij incidentele, onvoorziene kosten
- voor te voorziene kosten wordt uitgegaan van het reserveringsbeginsel; indien reservering niet mogelijk is gebleken kan bijstand in de vorm van een lening worden verstrekt
- verstrekking naar draagkracht
- verstrekking met inachtneming van bepaalde drempelwaarde
- vermogensvrijlating gelijk aan algemene bijstand

- bij verstrekking wordt uitgegaan van de goedkoopste toereikende oplossing; hierbij wordt zoveel mogelijk uitgegaan van landelijke onafhankelijke maatstaven zoals die van het NIBUD etc.
- de kosten moeten in principe aantoonbaar zijn; slechts voor enkele situaties is vergoeding van zogenaamde ‘verborgen’ kosten mogelijk
- verzoek om bijstand moet in principe aangevraagd worden voordat de kosten daadwerkelijk worden gemaakt

Een aantal uitgangspunten wordt achtereenvolgens kort toegelicht.

Draagkracht

Het deel van het inkomen, dat hoger ligt dan de geldende bijstandsnorm, kan worden aangemerkt als draagkracht en zal in mindering worden gebracht op de verstrekking.

De draagkrachtpercentages zijn in het verleden als volgt vastgesteld:

Hoogte van het inkomen	Draagkracht
Tot 110% van de geldende bijstandsnorm	Geen draagkracht.
Tussen 110 en 150% van de geldende bijstandsnorm	25% van het meerdere.
Meer dan 150% van de geldende bijstandsnorm	50% van het meerdere.

Voor bijstandsnorm wordt uitgegaan van art 5 lid c WWB, dus norm inclusief toeslag

Door de geleidelijke schaal van opbouw van draagkracht, is dit een goed instrument om de armoedeval te beperken.

Drempelbedrag

Naast de draagkracht kan de gemeente ook rekening houden met een drempelbedrag van maximaal € 107,- (artikel 35, lid 2, WWB). Een drempelbedrag is een bedrag, waar beneden men geen bijstand ontvangt. Overschrijdt men de drempel, dan worden de volledige kosten vergoed.

Het drempelbedrag is in het vigerende minimabeleid vastgesteld op 25 euro. Dit is ons inziens nog steeds een reëel bedrag.

Indien de totale kosten van bijzondere bijstand op jaarbasis onder het administratieve drempelbedrag van € 25,- blijven, zal geen bijzondere bijstand worden verstrekt. Cliënten wordt de mogelijkheid geboden om verschillende kosten gedurende het jaar op te sparen en vervolgens voor de gezamenlijke kosten bijzondere bijstand aan te vragen.

Vermogensvrijlating

In 2005 is de vermogensvrijlating voor algemene en bijzondere bijstand gelijkgesteld. Dit is ons inziens nog altijd reëel.

5.2 laagdrempelige regelingen

Deelname aan maatschappelijke activiteiten (laagdrempelige bijzondere bijstand)
Doorgaans ontstaat door het ontbreken van sociaal en economisch perspectief de neiging tot sociaal isolement. Met een tegemoetkoming in de kosten voor maatschappelijke activiteiten kan dit worden voorkomen of doorbroken.

Onder maatschappelijke activiteiten verstaan wij sociale, culturele en recreatieve activiteiten.

Duurzame gebruiksgoederen

De aanschaf, vervanging of reparatie van duurzame gebruiksgoederen betreft veelal hoge uitgaven, die iedereen vroeg of laat krijgt. De gemiddelde levensduur van duurzame gebruiksgoederen is vijf tot

tien jaar. Hoewel de WWB (en voorheen ook de Abw) voorschrijft voor deze posten te reserveren, blijkt dit in de praktijk niet of nauwelijks haalbaar. Een alternatief kan zijn om een lening af te sluiten, maar de aflossing van een lening tast de reserveringsruimte binnen de uitkering weer aan. Met een tegemoetkoming in de kosten van duurzame gebruiksgoederen kunnen wij deze vicieuze cirkel doorbreken.

De aanspraak duurzame gebruiksgoederen kan met 2 jaar terugwerkende kracht (niet eerder dan 1 januari 2008) worden gedaan. Deze "spaarmogelijkheid" zorgt ervoor dat mensen ook een grotere uitgave kunnen financieren.

Indirecte schoolkosten

Bij indirecte schoolkosten kan worden gedacht aan ouderbijdrage, schoolreis, activiteiten, schooltas, schrijfmiddelen, leermiddelen, fiets etc. In beginsel worden deze kosten vanuit de WWB niet vergoed. Er is namelijk een voorliggende voorziening, te weten de Wet tegemoetkoming studiekosten (WTS).

Aangezien de kosten voor indirecte schoolkosten behoorlijk kunnen oplopen, wil de gemeente bijzondere bijstand verstrekken voor deze kosten. De bijstand zal op individuele basis worden beoordeeld, waarbij wordt gekozen voor een makkelijk toegankelijke vorm.

Nadere regelgeving en Uitwerking in de verstrekkingengids

De laagdrempelige regelingen lopen tot een inkomensgrens van 120% van het minimum, waarbij huishoudens met een inkomen tussen de 110% en 120% recht hebben op 50% van de maximumbedragen.

Mensen moeten in beginsel een aanschaf eerst zelf voorschieten, en kunnen deze achteraf declareren bij de gemeente.

Zoals in paragraaf 4.2 is aangegeven, zullen in de verstrekkingengids de bedragen voor kinderen (voor maatschappelijke participatie en indirecte schoolkosten) gedifferentieerd worden naar leeftijdscategorie.

De bedragen worden jaarlijks verhoogd met het prijsindexcijfer.

5.3 categoriale bijzondere bijstand

Ouderen

Ouderen kunnen van een aantal voorzieningen tegen een kortingstarief gebruik maken. Hierbij kan worden gedacht aan een goedkoper openbaar vervoertarief voor 65+-ers, een gereduceerd tarief voor de OV-Taxi en gratis reisdagen in de trein. Extra kosten waar ouderen voor komen te staan betreffen met name ziektekosten, stookkosten en klusjes in en om de woning. De ziektekosten worden opgevangen in de zorgverzekeringswet en de mogelijkheid een aanvullende verzekering af te sluiten (waarvoor een collectiviteitskorting is bedongen voor heemskerkse minima). Mocht iemand kosten hebben die niet door de minimale aanvullende verzekering worden gedekt, dan is uiteraard individuele bijzondere bijstand mogelijk.

Voor de extra stookkosten i.v.m. het meer in huis verblijven en het over het algemeen iets warmer stoken en de kosten in verband met klusjes in en om de woning verstrekken wij categoriale bijstand.

Chronisch zieken en gehandicapten

In de WWB is het mogelijk voor de groep chronisch zieken en gehandicapten categoriale bijstand te verstrekken. Dit houdt in dat voor een bepaalde groep van personen, zonder maatwerk, wordt bepaald dat zij kosten hebben, waarin de algemene bijstand niet voorziet en die de draagkracht te boven gaan. De kosten moeten verband houden met ziekte of handicap.

De individuele bijzondere bijstand biedt de gemeente de bevoegdheid om de vastgestelde noodzakelijke kosten in verband met chronische ziekte of handicap volledig te compenseren.

Mensen met een chronische ziekte of handicap hebben (net als de ouderen, zie hierboven) als gevolg van hun omstandigheden vaak meerkosten, die niet of slechts gedeeltelijk door andere regelingen worden vergoed. Het gaat dan vooral om de zogenaamde “verborgen” kosten. Dit zijn kosten voor zaken die zowel voor mensen met een chronische ziekte of handicap als ouderen een kostenpost zijn, maar waarvan de kosten voor mensen die tot deze doelgroep behoren, vaak hoger liggen. Beperkte mobiliteit en/of verminderde energie noodzaken betrokkenen tot het invoeren van hulp van familie, burens, vrienden of andere vrijwilligers. Bij verborgen kosten kan worden gedacht aan:

- hogere telefoon- en portiekosten i.v.m. het regelen van aangelegenheden rondom de ziekte of beperking;
- extra kosten in verband met voedingsmiddelen;
- extra kosten in verband met energieverbruik;
- extra kledingslijtage;
- verhoogde (risico)premies;
- extra kosten in verband met klusjes rondom huis;
- bloemetje mantelzorg;
- lidmaatschapskosten van belangenverenigingen en/of patiëntenorganisaties.

Momenteel verstrekken wij voor deze kostencategorieën een categoriaal bedrag, dat is gekoppeld aan de categoriale bijstand voor ouderen.

Nadere bepalingen categoriale bijzondere bijstand voor oudere, chronisch zieken en gehandicapten

- De regeling wordt verder uitgewerkt in het verstrekkingenbeleid.
- Er kan bij samenloop van categorieën slechts éénmaal aanspraak worden gemaakt op de regelingen. Dus een oudere die ook chronisch ziek of gehandicapt is, krijgt éénmaal de vergoeding.

5.4 aanvullend beleid

Het armoedebeleid kan worden gezien als een verzamelterm voor verschillende (beleids)onderdelen die vanuit verschillende regelgeving en invalshoeken inspelen op verschillende onderwerpen, maar in dit kader gemeen hebben dat zij onder bepaalde omstandigheden een bijdrage leveren aan de leefomstandigheden van de minima. Diverse onderdelen zijn reeds vastgesteld in nota's zoals de kadernota WWB, het reïntegratiebeleidsplan en kwijtscheldingsbeleid.

In deze onderscheiden wij de volgende onderdelen:

1. Langdurigheidstoelage
2. Premies
3. Kwijtschelding
4. Schuldhulpverlening
5. Studiefonds muziekschool

De bestaande onderdelen worden kort toegelicht.

Langdurigheidstoelage

De langdurigheidstoelage wordt toegekend aan mensen, die langdurig (minimaal 5 jaar) van een minimum inkomen moeten leven en geen uitzicht hebben op uitstroom naar betaalde arbeid. Het doel van de regeling is om het inkomen van die mensen op te trekken naar de bijstandsnorm voor mensen van 65 jaar en ouder.

Zoals in paragraaf 4.4 is aangegeven, wordt een nieuwe verordening voor de langdurigheidstoelage te besluitvorming aangeboden.

Premies

Wij willen door het verstrekken van premies mensen stimuleren om zo snel mogelijk weer aan het werk (deeltijd danwel voltijd) te gaan. Ook willen wij hiermee stimuleren, dat mensen, voor wie betaalde arbeid niet tot de mogelijkheden behoort, deel gaan nemen aan sociale activeringstrajecten of vrijwilligerswerk. Hiermee sluiten wij aan bij de beleidsuitgangspunten aandacht te hebben voor de kwaliteit van de zorg en de armoedeval zoveel mogelijk tegen te gaan.

De gemeente kent de volgende premies:

- uitstroompremie, voor duurzame uitstroom naar betaald werk
- deeltijdpremie, voor uitstroom naar deeltijdwerk van minimaal 8 uur per week
- participatiepremie, voor werkzaamheden met behoud van uitkering, zoals werkstages
- activiteitenpremie, voor activiteiten die noodzakelijk worden geacht vanuit het oogpunt van maatschappelijke activering, zoals vrijwilligerswerk

Kwijtschelding

Het gemeentelijke kwijtscheldingsbeleid is een belangrijk instrument, waarmee direct de vaste lasten van inwoners kan worden beïnvloed. Vanaf 1 januari 1997 is de kwijtschelding van gemeentelijke heffingen verruimd door de kwijtscheldingsnorm op te trekken van 95% naar 100% van de bijstandsnorm.

De gemeente Heemskerk voert een actief kwijtscheldingsbeleid. Actief houdt in, dat aanvragers, die reeds gedurende drie jaar of langer voor volledige kwijtschelding in aanmerking zijn gekomen, een verkort aanvraagformulier toegestuurd krijgen. Voor 65+-ers wordt hierop een uitzondering gemaakt. Zij hoeven slechts eenmaal volledige kwijtschelding te ontvangen om voor het verkorte aanvraagformulier in aanmerking te komen. Daarnaast krijgen aanvragers, die in het afgelopen jaar voor volledige kwijtschelding in aanmerking zijn gekomen een standaard aanvraagformulier met uitgebreide toelichting toegezonden.

Overigens zal zo spoedig mogelijk nog worden geëvalueerd of de verkorte procedure voor personen van 65 jaar en ouder een verder vervolg zal krijgen. In de praktijk blijkt, dat er binnen deze groep erg veel wijzigingen voorkomen ten aanzien van o.a. vermogen, waardoor een goede controle vaak niet mogelijk is.

De gemeente onderhoudt een actieve gegevensuitwisseling met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Personen die eenmaal kwijtschelding hebben aangevraagd ontvangen in het volgende jaar automatisch bericht, waarin zij worden gewezen op de mogelijkheid van gelijktijdig kwijtschelding aan te vragen voor zowel de gemeentelijke belastingen als de aanslag Dienst Centrale Omslagheffing.

De consultants van bureau Werk en inkomen controleren periodiek of de cliënten uit hun bestand gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid van kwijtschelding.

Vanwege fiscale regelgeving kunnen zelfstandigen die een minimuminkomen hebben geen kwijtschelding krijgen. Hier hebben wij geen invloed op. Er is regelgeving in de maak die dit onderscheid opheft.

Besluit: zodra het hierdoor mogelijk wordt om ook zelfstandigen kwijtschelding te verlenen, zullen we gebruik maken van die mogelijkheid.

Schuldhulpverlening

Bij voortdurende bijstandafhankelijkheid of een grote terugval in inkomen is het nauwelijks meer mogelijk zonder hulp van schulden af te komen. De gevolgen van schulden zijn groot, waarbij gedacht kan worden aan maatschappelijk isolement en belemmering om aan het werk te gaan.

Met de invoering van de Wettelijke schuldsaneringsregeling natuurlijke personen (WSNP) is het wettelijk mogelijk geworden om aan personen, die hun schulden niet meer kunnen betalen, de mogelijkheid te bieden met een schone lei te beginnen.

De schuldhulpverleningstrajecten worden uitgevoerd door bureau Werk en inkomen, Stichting Humanitas en Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Midden-Kennemerland.

Regeling Muziekschool

De gemeentelijke muziekschool heeft een regeling waarbij kinderen uit gezinnen met een minimuminkomen de helft van de cursuskosten vergoed krijgen. Momenteel is dit geregeld in een aparte verordening. Vanaf 2009 wordt de regeling feitelijk uitgevoerd door het bureau Werk en Inkomen. Omwille van de overzichtelijkheid is het beter om de regeling net als alle andere regelingen voor minima, vast te leggen in de verstrekkingengids bijzondere bijstand. De verordening die op dit moment ten grondslag ligt aan de regeling kan dan worden ingetrokken.

Uiteraard is het uitgangspunt dat de regeling minimaal gelijk blijft aan de oude regeling.

Besluit: we nemen de regeling op in het verstrekkingenbeleid dat geldt per 1 januari 2010 en trekken de Verordening subsidieregeling muziekschool in per diezelfde datum.

